

Теми власних висловлень, що пропонувалися в тестах ЗНО з української мови в минулих роках.

Тематика власних висловлень, що пропонуються в тестах ЗНО з української мови та літератури, охоплює ті питання, які актуальні для випускників школи як сучасних молодих людей, як юних громадян і патріотів.

Сформувані уявлення про типові для власних висловлень теми може допомогти ознайомлення із тими темами, які вже пропонувалися в попередні роки.

Узагальнення наведеного переліку тем може допомогти сформувані уявлення про те, які теми / проблеми гіпотетично можуть з'явитися в тесті з української мови та літератури в майбутньому.

Увага! Щоб бути готовим до роботи з подібними темами, варто спробувати до тестування опрацювати (наприклад, проговорити з друзями, батьками, учителями) увесь спектр тем і проблем, що є типово актуальними для сучасної активної, амбітної молоді.

Перелік тем власних висловлень на ЗНО попередніх років (інформацію взято з офіційних звітів Українського центру оцінювання якості освіти)

Рік тестування	Тема
2008	До майбутнього ми йдемо, озираючись на минуле
2009	Підтримайте або спростуйте думку, висловлену Г. С. Сковородою: «Багатством живиться лише тіло. А душу звеселяє споріднена праця».
2010	Підтримайте або спростуйте думку: «Ми – не безліч стандартних “я”, а безліч всесвітів різних».
	Підтримайте або спростуйте думку: «Поразка – це наука. Ніяка перемога так не вчить...».
	Підтримайте або спростуйте думку: «Потрібно цінувати те, що маєш, а не те, про що мрієш».
2011	Підтримайте або спростуйте думку: «Зміни – найцікавіше в житті».
	Підтримайте або спростуйте думку: «Будь-яка проблема – це можливість стати кращим».
2012	Добро завжди має перемагати – це ми знаємо з дитинства Але ж відомо, що будь-яка перемога пов'язана з певним насильством. Як добро має перемагати в нашому недоброму світі?
	<i>Людина щосекунди змінює свою планету, утверджується на ній. Прагнучи підкорити</i>

	<p><i>природу, ми не маємо часу замислитися про доцільність володарювання над нею.</i></p> <p><i>Чи потрібно людині шукати відповідь на питання про доцільність підкорення природи й володарювання над нею?</i></p>
	<p>Усі ми прагнемо бути успішними людьми, але життя не завжди сприяє нашій самореалізації.</p> <p><i>До кого ж приходить успіх у житті?</i></p>
2013	<p>Понад століття тому Іван Франко писав: Книги – морська глибина, Хто в них пірне аж до дна, Той, хоч і труду мав досить, Дивнії перли виносить. Багато хто переконаний, що книги відіграють важливу роль у формуванні особистості, її духовному становленні. Інші ж твердять, що сьогодні можна легко обійтися взагалі без книжок.</p> <p><i>Чи збереглося значення книги в нашому інформаційному суспільстві?</i></p>
	<p><i>Прислів'я мовить: «Моя хата скраю – нічого не знаю».</i></p> <p>Дехто вважає, що можна жити, не переймаючись чужими клопотами, суспільними проблемами, а віддавши себе служінню сім'ї, дбаючи про благополуччя своїх близьких і рідних. Багато ж хто переконаний, що повноцінним є життя з турботою про інших.</p> <p><i>Як має ставитися до цього людина, прагнучи до щасливого життя?</i></p>
2014	<p>На формування особистості впливає багато чинників. Дехто впевнений, що особистість формують передусім походження й родинне виховання, сильний вплив чинять на неї також освіта та суспільство. Інші ж твердять, що визначальними в становленні особистості є зусилля самої людини, її здатність до самовдосконалення й повсякчасної внутрішньої роботи над собою.</p> <p><i>Які чинники мають переважати у вихованні особистості?</i></p>
	<p>У житті людина може досягати різних висот. Багато хто прагне владарювати, керувати, бути значною й помітною фігурою. А дехто вважає, що й маленька людина може приносити велику користь.</p> <p><i>Чи заслуговує маленька людина на ту ж повагу, що й людина з високими амбіціями?</i></p>
2015	<p>Споконвіків у суспільстві цінували різні людські якості: у тривожні часи – мужність, хоробрість, готовність до ризику, у мирні – працьовитість, виваженість, здатність до компромісів тощо. І нині одні прагнуть романтики, інші – віддають перевагу прагматизму.</p> <p><i>А які людські якості найбільше потрібні молоді в</i></p>

	сучасному світі?
	Людина соціальна істота, а тому їй не властиво надовго залишатися на самоті. Разом із тим багато хто впевнений, що саме самотність допомагає індивіду зрозуміти себе, проаналізувати своє життя. Вони заперечують думку, що тільки оточення може дати об'єктивну оцінку людині, її діям і вчинкам. Наскільки людині варто дослухатися до думки оточення про неї?

**Потенційні «глобальні» теми
для власних висловлень на ЗНО
(спектр проблем, актуальних для сучасної молоді)**

	«Глобальна» тема (галузь, сфера, проблематика)	Часткові проблеми (деякі проблемні питання, які можна поставити, замислюючись над «глобальною темою»)
1	Освіта	Вища освіта всім чи її мають здобувати лише кращі? Чи вища освіта може замінити практичний досвід? Чи завжди той, хто має вищу освіту, успішніший за того, хто не здобував вищу освіту, однак займався самоосвітою?
2	Наука	Чи має право наука абстрагуватися від питань моралі? Чи не призведе розвиток науки до деградації духовності людини?
3	Праця	Яка праця більше варта поваги – фізична чи інтелектуальна? За якими критеріями краще обирати професію?
4	Досвід	Чому практичний досвід значно корисніший за всяку теорію?
5	Життя	У чому сенс життя? Як наповнити життя людини сенсом?
6	Особистість	Чи кожну людину можна назвати особистістю? Чи може людина обійтися без інших? Які чинники впливають на формування людини як особистості?
7	Сім'я	Чи можливе ідеальне суспільство без ідеальної сім'ї? Чому важлива сім'я? Що руйнує сім'ю? Чи можна подолати проблему батьків / дітей (старшого / молодшого покоління)?
8	Рід	Чому важливо знати свій родовід? Як змінилося ставлення до роду в сучасному світі?

9	Нація	Що робить групу людей нацією? Чому почуття національної єдності є одним із важливих у людському житті? Чим небезпечне національне звиродніння (манкуртство)?
10	Суспільство	Що таке суспільство? Чи можлива в суспільному житті гармонія? Чому громадянське суспільство вважається ідеальним суспільством?
11	Держава	Що таке держава? Чому державу інколи називають «інструментом примусу»?
12	Батьківщина	Чи можна вибирати Батьківщину? Чи можна бути людиною світу, не будучи сином (донькою) своєї землі?
13	Цивілізація	Чому занепадають цивілізації? Що потрібно для гармонійного цивілізаційного поступу?
14	Історія	Чому важливо знати уроки історії? Чи можлива правдива історія, якщо її найчастіше пишуть переможці?
15	Культура	Чи не деградує культура в сучасному суспільстві? Чому важливо знати культуру свого народу?
16	Мистецтво	У чому цінність мистецтва? Чи не перетворилося сучасне мистецтво на велику індустрію з «продажу душі»?
17	Техніка	Як техніка покращує якість людського життя? Чи може технічний прогрес сприяти моральному прогресу людини?
18	Технології	У чому користь технологій? Чим небезпечні інформаційні технології?
19	Екологія	Чи може одна людина щось зробити для подолання екологічних проблем? Чому екологічне ситуацію у світі можна назвати віддзеркаленням «екологічної ситуації» всередині людини?
20	Природа	Чого може навчитися людина в природі? Чи є людина гармонійною часткою природи?
21	Цінності	Що є справжньою цінністю в людському житті?
22	Демократія	Чим цінна демократія? Чи можливе встановлення демократії в суспільстві «зверху», тобто з волі лідерів?
23	Віра	Як віра може допомогти досягти успіху?
24	Мрія	Як мрія може допомогти досягти успіху? Чим небезпечні мрії?
25	Правда	Чи завжди треба говорити правду?
26	Добро	Чи можна робити добро, користуючись

		недобрими методами?
27	Свобода	Чи можлива безмежна свобода в суспільстві? Де межа свободи людини? Чим свобода відрізняється від сваволі?
28	Справедливість	Чи можлива абсолютна справедливість?
29	Рівність	Чи можлива рівність у людському суспільстві? Як можна пояснити думку Г. Сковороди про «нерівну рівність» людей?
30	Чесність	Чи в будь-якій ситуації людині варто бути чесним, відвертим?
31	Порядність	У чому цінність порядності? Чи важлива порядність на шляху до успіху?
32	Толерантність	Чи завжди варто бути толерантним? Коли толерантність страшніша за зраду?
33	Ввічливість	У чому цінність ввічливості? Чим ввічливість відрізняється від етикету?
34	Шляхетність	Чи є шляхетність проявом етикету? Чим цінна шляхетність?
35	Гуманність	Чи можна бути гуманістом, не будучи добродійником?
36	Патріотичність	У чому виявляється патріотизм? Чи може бути патріотом той, хто не поважає інші народи?
37	Відповідальність	Як відповідальність може допомогти досягти успіху в житті? Чим небезпечна безвідповідальність?
38	Сміливість	Як сміливість здатна допомогти досягти успіху в житті?
39	Небайдужість	Чому байдужість вважають найстрашнішою позицією в житті людини?
40	Товариськість	Як краще досягати успіху – самотужки чи в колективі? Чи може жити людина поза дружнім колом?
41	Самотність	Чим страшна самотність? Чому людина хочеться побути на самоті час від часу?
42	Самореалізація	Що потрібно людині для самореалізації? Чому самореалізована людина відчуває гармонію?
43	Цілеспрямованість	Як цілеспрямованість допомагає досягати успіху в житті?
44	Гармонійність	Як досягти гармонії в житті? Чи можлива гармонія в людському житті? Що руйнує гармонії в міжособистісному спілкуванні?
45	Стресостійкість	Чому важливо навчитися бути стійким? Що допомагає людині долати життєві проблеми?

46	Романтичність	Чим небезпечна надмірна романтичність? Чи є місце романтиці в сучасному суспільстві? Ким краще бути в сучасному світі – романтиком чи раціоналістом? Чи сприяє романтизм досягненню успіху в житті?
47	Духовність	Які складники людської духовності? Що руйнує духовність у сучасному світі?
48	Відкритість	Чи завжди варто довіряти людям? Як відкритість може допомогти досягти успіху?
49	Вірність	Чому люди цінують вірність? Чи можна пробачати зраду?
50	Матеріалізм (багатство, гроші)	Чи здатні матеріальні цінності замінити духовні? Чи завжди гроші зло?
...